

ISSN 2181-337X

EURASIAN JOURNAL OF OTORHINOLARYNGOLOGY - HEAD AND NECK SURGERY

Volume 3 • Issue 4

2024

ejohns.scinnovations.uz

YUQORI JAG' BO'SHLIG'I KISTASI BO'LGAN BEMORLAR KLINIK-INSTRUMENTAL TEKSHIRUV TAHLIL NATIJALARI

Xasanov U.S.¹, Djuraev J.A.¹, Muhiddinov A.I.¹

¹ Toshkent tibbiyot akademiyasi

Annotatsiya. Surunkali sinusit (SS) otorinolaringologiyada keng tarqalgan kasallikdir. Burun yondosh bo'shliqlari kistalari (BYB) SS tuzilishida muhim o'rin tutadi. Xorijiy manbalarga ko'ra, 2021 yilda surunkali yuqori jag' bo'shlig'i kistalari (SYJBK) kasalxonaga yotqizilgan bemorlarning taxminan 24 foizini tashkil qiladi. Bu ma'lumotlar jahon adabiyoti ma'lumotlariga mos keladi. Ma'lumki, Yuqori jag' bo'shligi kistalarining ko'pchiligi asemptomatik bo'lib, deyarli 80% hollarda ular rentgenologik topilmalardir [2]. BYB kistalarining etiologiyasi aniq emas: ular BYBning shilliq qavatining allergik va boshqa yallig'lanish jarayonlari, travma, periapikal va periodontal infeksiyalar, hatto nisbiy namlik va xona haroratining o'zgarishi bilan bog'liq bo'lishi mumkin [4].

Kalit so'zlar: Surunkali sinusit, allergiya, kista, yuqori jag' bo'shlig'i.

Iqtiboslik uchun:

Xasanov U.S., Djuraev J.A., Muhiddinov A.I., Abdullayev U.P., Axundjanov N.A., Botirov A.J. Yuqori jag' bo'shlig'i kistasi bo'lgan bemorlar klinik-instrumental tekshiruv tahlil natijalari. *Евразийский журнал оториноларингологии - хирургии головы и шеи*. 2024;3(4):62–66. <https://doi.org/10.57231/j.ejohns.2024.3.4.011>

RESULTS OF THE CLINICAL AND INSTRUMENTAL EXAMINATION OF PATIENTS WITH MAXILLARY SINUS CYSTS

Khasanov U.S.¹, Djuraev J.A.¹, Mukhiddinov A.I.¹

¹ Tashkent Medical Academy

Abstract. Chronic sinusitis (CS) is a common disease in otolaryngology. Cysts of the paranasal sinuses (CPS) play an important role in the structure of the CNS. According to foreign sources, chronic maxillary sinus cysts accounted for approximately 24% of hospitalized patients in 2021. This data corresponds to data from world literature. It is known that most maxillary sinus cysts are asymptomatic, and in almost 80% of cases they are radiographic findings.[2] The etiology of chronic maxillary sinus cysts is unclear: they may be associated with allergic and other inflammatory processes of the mucous membrane of the PNS, trauma, periapical and periodontal infections, and even changes in relative humidity and room temperature [4].

Keywords: Chronic sinusitis, allergy, cyst, maxillary sinus.

For citation:

Khasanov U.S., Djuraev J.A., Mukhiddinov A.I. Results of the clinical and instrumental examination of patients with maxillary sinus cysts. *Eurasian Journal of Otorhinolaryngology - Head and Neck Surgery*. 2024;3(4):62–66. <https://doi.org/10.57231/j.ejohns.2024.3.4.011>

KIRISH

Ushbu kasalliklarning yaxshilangan diagnostikasi paranasal sinuslar kasalliklarining umumiy soni orasida kistalar foizining sezilarli darajada oshishiga olib keldi. 500 ta sog'lom odam ishtirokida o'tkazilgan tadqiqotda maksiller sinus kistalari 9,6%, 1080 ta panoramali rentgenogrammlar tahlilida esa 8,7% bemorlarda aniqlangan [6]. Paranasal sinuslar patologiyasi bo'lgan bemorlarni tekshirganda, bunday bemorlarning 18,1 foizida maxillalar sinus kistalari aniqlanadi [1-5]. Ko'pincha maksiller

sinuslarning kistalari klinik jihatdan o'zini namoyon qilmaydi. Ammo agar ular katta hajmga ega bo'lsa, ular sinus devorlariga kist qobig'ining bosimi tufayli bosh og'rig'iga sabab bo'lishi mumkin va burun nafasida qiyinchilik bilan birga bo'lishi mumkin. Shu bilan birga, kistning o'lchami har doim ham u keltirib chiqaradigan alomatlarining og'irligiga bog'liq emas [7].

YJBK klinik belgilari mavjud bo'lganda, davolash taktikasi aniq belgilangan va jarrohlik davolashdan iborat [8]. Ammo kasallikning asemptomatik

bosqichida, profilaktik rentgen tekshiruvi paytida YJBK tashxisi qo'yilganda, davolanishga yondashuv odatda noaniq bo'lib, ko'p hollarda aniqlangan shakllanish hajmi bilan belgilanadi [10]. Mikroskopik va endoskopik texnologiyaning amaliyotga joriy etilishi operatsiya shifokoriga barcha endonazal anatomik tuzilmalarni batafsil tahlil qilish, ularning o'zaro bog'liqligini va patologik holatning rivojlanishidagi rolini baholash imkonini berdi [9]. Anatomik nuqtai nazardan, burun bo'shlig'i eng murakkab organ bo'lib, ko'plab endonazal anatomik tuzilmalarning funksional ahamiyati bugungi kunga qadar aniq emas.

Shunday qilib, turli adabiyotlarning tahlili shuni ko'rsatdiki, YJBK shakllanishi va kursi muammosi otorinolaringologiyaning muhim jihatlaridan biridir. Bularning barchasi ushbu patologiyaning etiopatogenetik jihatlarini chuqurroq o'rganish zarurligini taqozo etadi.

YJBK bo'yicha mavjud bo'lgan ko'plab tadqiqotlarga qaramasdan, bu muammo so'nggi yillarda kasallanishning o'sishini tezlashtirish tendentsiyasi, patogeneznining noaniq etiologiyasi va murakkabligi va mavjud davolash usullarining etarli darajada samaradorligi tufayli klinisyenlarni jalb qilishda davom etmoqda; Bu bizga YJBK muammosi to'liq hal qilinmaganligini va qo'shimcha o'rganishni talab qilishini hisobga olish imkonini beradi.

NATIJALAR

YJBK ($n = 40$) bilan og'rigan bemorlarni so'rovimiz natijalarini tahlil qilish shuni ko'rsatdiki, otorinolaringologga murojaat qilgan 38 nafar tekshirilgan bemorda (95%) asosiy shikoyat tez-tez sinusit va burun nafasida qiyinchilik bo'lgan. 9 (22,5%) bemor barometrik bosimning keskin o'zgarishi bilan ta'sirlangan yuqori kvadrantning proektsiyasida og'riqli his-tuyg'ularni qayd etdi (yuqori tezlikda liftga chiqish yoki samolyotda uchish). 3 (7,5%) bemor boshni egilganda kuchaygan ta'sirlangan yuqori kvadrant proektsiyasida vaqti-vaqti bilan paydo bo'ladigan og'irlik hissini qayd etdi.

Bosh og'rig'ining intensivligi kistaning o'lchamiga bog'liq emas: ba'zi bemorlarda, butun sinusni to'ldiradigan katta kista mavjudligiga qaramay, bosh og'rig'i haqida shikoyatlar bo'lishi mumkin emas, ba'zi bemorlarda esa kichik kistalar etarli darajada shish paydo bo'lishiga olib kelishi mumkin. kuchli bosh og'rig'i.

Sinus kistalari bilan bosh og'rig'i mexanizmi murakkab va yaxshi tushunilmagan. Bizning fikrimizcha, bosh og'rig'ining paydo bo'lishi shilliq qavatning innervatsiyasining o'ziga xos xususiyatlariga bog'liq. Morfologik tadqiqotlar shuni ko'rsatadiki, yuqori jag' boshlog'ining shilliq qavatidagi retseptorlarning asosiy shakllaridan biri mikroskopning ko'plab ko'rish sohaslarida kuzatilishi mumkin bo'lgan terminallarning diffuz shoxlanishiga ega oddiy keng tarqalgan retseptorlardir. Xuddi shunday sezuvchanlik tugunlari tananing ko'plab biriktiruvchi to'qima membranalarida uchraydi: sklerada; pia materda, dura materda, sfenoid sinusning shilliq qavatida. Bunday retseptorlar cho'zilishga javob beradi, ya'ni ular tensioreseptorlardir.

Yuqori jag' boshlog'ining shilliq qavatida bu retseptorlar, ehtimol, nafas olish paytida sinuslarda paydo bo'ladigan havo bosimining o'zgarishi natijasida kelib chiqadigan tirnash xususiyati bilan javob beradi. Ko'rinishidan, ushbu retseptorlar tomonidan qabul qilingan impulslar tufayli, yuqori jag' boshlog'ining shilliq qavati nafas olishni refleksli tartibga solishda ishtirok etadi. Bizning fikrimizcha, bu retseptorlar shilliq qavatning katta joylaridan tirnash xususiyati sezib, uning turli xil shikastlanishlari (o'tkir va surunkali sinusit, kistalar) paytida sinuslarda paydo bo'ladigan bosimga ta'sir qiladi va kuchli tirnash xususiyati bo'lgan taqdirda og'riqli hislar beradi. Bu sezuvchi retseptor apparatlaridan impulslar trigeminal va vagus nervlarning tolalari bo'ylab afferent simpatik tolalarga kelib, turli intensivlikdagi bosh og'riqlarida namoyon bo'ladi. Retseptorlarning tirnash xususiyati kistaning kattalashishi va unda to'plangan kista tarkibining bosimi asta-sekin o'sib borishi bilan kuchayadi.

Yuqori jag' boshlog'ining kistalari bo'lgan bemorlarda bosh og'rig'i ko'p hollarda zerikarli va vaqti-vaqti bilan bo'lgan, ammo yillar davomida uning intensivligi oshgan. Kundalik hayotda keng qo'llaniladigan analjeziklarni qabul qilish (sitramon, analgin, piramidon, baralgin) bosh og'rig'ini bartaraf etishga olib keldi. Ko'pgina bemorlarda rinologik simptomlar yo'qligi sababli, biz kuzatgan bemorlarning 27,5 foizi (11 bemor) terapevt yoki nevrologga tibbiy yordam so'ragan, ular bemorlarni darhol yoki bir muncha vaqt o'tgach, paranasal sinuslarning diagnostik rentgenogrammasiga yuborishgan. Muvaffaqiyatsiz davolanish, bu kist

tashxisini tasdiqlashga imkon berdi.

3 nafar bemorda bosh og'rig'i yo'q edi, bu esa davolangan bemorlarning 7,5 foizini tashkil etdi, tibbiy ko'rik yoki harbiy tibbiy komissiyada rentgenografiya aniqlandi;

Yuqori jag' bo'shlig'ining kistalari bo'lgan 37 bemor tomonidan turli darajadagi burun nafas olish qiyinligi qayd etilgan. Bemorlar turli yo'llar bilan ularni bezovta qilgan burun tiqilishi tasvirlangan: ba'zi bemorlar yostiqqa qaragan tomonida tunda burun tiqilishi duch; boshqa bemorlarda nafas olish qiyinlashuvi kun davomida bir necha marta burunning bir yoki boshqa yarmida sodir bo'lgan; 12 bemor, burun nafas olish qiyinligi sababli, vaqti-vaqti bilan 1 oydan 7 oygacha bo'lgan vaqt davomida vazokonstriktor tomchilarini olishga majbur bo'ldi.

Endoskopik tekshiruv vaqtida ushbu bemorlarda ikkala tomondan pastki va o'rta turbinatlarning shishishi va konjestif giperemiyasi aniqlangan. Burun yo'llarini adrenalinning 0,1% eritmasi bilan moylashdan so'ng ular qisqaradi va burun nafasi tiklanadi. Shunday qilib, burun bo'shlig'ining kengayishi va natijada burun bo'shlig'ining obstruksiya kavernöz venoz pleksuslarning qon bilan to'lib ketishi bilan bog'liq edi. Ushbu bemorlarning ba'zilarida kam, engil shilliq ajralma bor edi.

Yuqori jag' bo'shlig'ining kistalari bo'lgan bemorlarning 80 foizida burun nafas olish qiyinligi ilgari ularning allergik foni bilan izohlangan. Biroq, bu bemorlarning allergik tarixini diqqat bilan o'rganishimiz allergiyani tasdiqlamadi. Bizning fikrimizcha, ba'zi bemorlarda burun nafasining buzilishi yuqori jag' bo'shlig'i kistalari nafaqat kistaning shilliq qavatiga mexanik bosimi natijasida sinus va burun shilliq qavatining qon va limfa aylanishidagi mahalliy o'zgarishlarga bog'liq, shuningdek, avtonom nerv tizimining refleksli rivojlanayotgan nomutanosibli uning parasempatik bo'limining ohangini oshirish yo'nalishi bo'yicha, bu burunning ikkala yarmida vazodilatatsiya, kavernöz venoz pleksuslarning ortiqcha qon bilan to'lishi va lümenning obstruksiya bilan namoyon bo'ladi. burun bo'shlig'ining.

Shunday qilib, yuqori jag' boshlog'ining kistalarining klinik belgilarida etakchi shikoyat bosh og'rig'i hisoblanadi. Kuchli bo'lmasdan, asta-sekin kuchayish tendentsiyasiga ega bo'lib, u bemorning

ish qobiliyatini cheklaydi, doimiy noqulaylik holatini keltirib chiqaradi va oxir-oqibat tibbiy yordam so'rashga majbur qiladi.

Bemorlarning 55% 1 yil ichida 3 dan 5 gacha sinusit bilan og'rganligini qayd etdi. 5 bemorda professional talablarga muvofiq jarrohlik davolash ko'rsatilgan. Biz to'plagan anamnezga ko'ra, yuqoridagi shikoyatlar 1,5 yoshdan 10 yoshgacha bo'lgan YJBK bilan og'rgan bemorlarni bezovta qilgan bo'lsa, 36 nafar bemorda kasallikning o'rtacha davomiyligi 3,6 yilni tashkil etgan bo'lsa, 4 nafarida keyingi dispanser tekshiruvida BYB va burun kasalliklari aniqlangan. . Shuningdek, biz 35 bemor doimiy ravishda dekonjestantlar yoki topikal kortikosteroidlardan foydalanganligini aniqladik.

Oldingi rinoskopiya va burun bo'shlig'ini endoskopik tekshirish natijalariga ko'ra, burun septumining og'ishi tashxisini qo'ydik. Biz kuzatgan bemorlarning 2/3 dan ko'prog'ida (70%) burun septumining egriligining aralash shakli aniqlangan, ya'ni bir necha turdagi og'ishlarning kombinatsiyasi mavjud (1-jadvalga qarang).

XULOSA

Shunday qilib, bizning tadqiqotimiz shuni ko'rsatdiki, yuqori jag' bo'shlig'ining kistalari otorinolaringolog o'z klinik amaliyotida shug'ullanishi kerak bo'lgan keng tarqalgan patologiya hisoblanadi.

Burunning KT anatomiyasi va BYBni o'rganib chiqib, biz yuqori jag' suyagining crista conchalis maydoni yarim oyyorig'idan sezilarli darajada oldinda joylashgan yuqori jag'ning medial devorining old qismi ekanligini aniqladik. pastki burun go'shtining lateral devori. Shuni ham ta'kidlash kerakki, crista conchalis YJB chiqishi sathidan $3,49 \pm 0,02$ mm pastda joylashgan. Shu munosabat bilan biz yuqori jag'ning endonazal trefinatsiyasi uchun joy sifatida crista conchalis maydonini tanladik.

МАНФААТЛАР ТЎҚНАШУВИ

Муаллифлар ушбу тадқиқот иши, унинг мавзуси, предмети ва мазмунини рақобатдош манфаатларга таъсир қилмаслигини маълум қилади.

МОЛИЯЛАШТИРИШ МАНБАЛАРИ

Муаллифлар тадқиқот олиб бориш давомида молиялаштириш мавжуд бўлмаганлигини маълум қиладилар.

Tekshirilayotgan bemorlarda burun tosig'ining egrilik turlari (n=40)

Burun tosig'ining og'ish turi	Abs.	%
S shaklidagi og'ish	6	15
C shaklidagi egrilik	5	12,5
Krest	2	5
Aralash shakl	27	67,5

МАЪЛУМОТЛАР ВА МАТЕРИАЛЛАРНИНГ ОЧИҚЛИГИ

Ушбу тадқиқот давомида олинган ёки таҳлил қилинган барча маълумотлар ушбу нашр этилган мақолага киритилган.

МУАЛЛИФЛАРНИНГ ТАДҚИҚОТДАГИ ҲИССАЛАРИ

Барча муаллифлар тадқиқотни тайёрлаш ва унинг натижаларини шарҳлаш, шунингдек, нашрга тайёрлашга ҳисса қўшган. Барча муаллифлар қўлёзманинг якуний версиясини ўқиб чиқишган ва тасдиқлашган.

ЭТИК ҲИҚАТДАН МАЪҚУЛЛАШ ВА ИШТИРОК ЭТИШ УЧУН РОЗИЛИК

Ҳайвонларни парвариш қилиш ва улардан фойдаланиш бўйича барча халқаро, миллий ва/ёки институционал кўрсатмаларга риоя қилинган.

НАШР ҚИЛИШГА РОЗИЛИК

Қўлланилмайди.

НАШРИЁТНИНГ ЭСЛАТМАСИ

"Евразийский журнал оториноларингологии - хирургии головы и шеи" журналы чоп этилган хариталар ва институционал мансублик кўрсаткичлари бўйича юрисдикция даъволарига нисбатан нейтрал бўлиб қолади.

Мақола келиб тушган сана: 15.12.2024 й.
Нашрга қабул қилинган сана: 20.12.2024 й.

CONFLICT OF INTERESTS

The authors declare the absence of obvious and potential conflicts of interest related to the

publication of this article.

SOURCES OF FUNDING

The authors state that there is no external funding for the study.

AVAILABILITY OF DATA AND MATERIALS

All data generated or analysed during this study are included in this published article.

AUTHORS' CONTRIBUTIONS

All authors contributed to the design and interpretation of the study and to further drafts. All authors read and approved the final manuscript.

ETHICS APPROVAL AND CONSENT TO PARTICIPATE

All applicable international, national, and/or institutional guidelines for the care and use of animals were followed.

CONSENT FOR PUBLICATION

Not applicable.

PUBLISHER'S NOTE

Journal of "Eurasian Journal of Otorhinolaryngology - Head and Neck Surgery" remains neutral with regard to jurisdictional claims in published maps and institutional affiliations.

Article received on 15.12.2024
Accepted for publication on 20.12.2024

ЛИТЕРАТУРА / REFERENCES

1. Akhundjanov U. S. K. N. A., Djuraev A. Z. S. J. A. INITIAL STATE OF COCHLEOVESTIBULAR FUNCTION IN PATIENTS WITH HD WITH CVD. – 2022.
2. Botirov A. J. et al. Clinical and morphological results of xenografts to use in myringoplasty //The International Tinnitus Journal. – 2020. – T. 24. – №. 1. – C. 1-6.
3. Boymuradov S. A. et al. RESULTS OF ELIMINATION OF POST-TRAUMA DEFORMATIONS OF THE FACIAL AND JAW AREA (LIPOFILLING) //Oriental Journal of Medicine and Pharmacology. – 2023. – T. 3. – №. 02. – C. 1-13.
4. Djuraev J. A. et al. MIGRAINE: BASIC PRINCIPLES OF TREATMENT AND PREVENTION //International Journal of Medical Sciences And Clinical Research. – 2023. – T. 3. – №. 02. – C. 88-91.
5. Djuraev J. A. et al. MODERN METHODS OF TREATMENT OF VIRAL HEPATITIS //International Journal of Medical Sciences And Clinical Research. – 2023. – T. 3. – №. 02. – C. 69-75.
6. Djuraev J. A. et al. POLYCYSTIC OVARY SYNDROME: A MODERN VIEW ON THE PROBLEM //International Journal of Medical Sciences And Clinical Research. – 2023. – T. 3. – №. 02. – C. 83-87.
7. Djuraev J. A. et al. Results of Frequency Analysis Distribution of Polymorphism Rs1800895 592c> A In IL10 Gene among Patients with Chronic Polypoid Rhinosinusitis //The International Tinnitus Journal. – 2021. – T. 25. – №. 2. – C. 176-180.
8. Djuraev J. A. Prevalence of Allelic and Genotypic Variants of IL4, IL10, IL12b and Tlr2 Gene Polymorphism in Patients with Chronic Polypoid Rhinosinusitis.
9. Djuraev J. A., Fayozov S. F. Rhinoplasty In Combined Deformations Of The Nose //International Scientific and Current Research Conferences. – 2021. – C. 58-59.
10. Khasanov U. S. et al. A COMPLEX APPROACH TO THE TREATMENT OF ACUTE SENSORINEURAL HEARING LOSS OF DIFFERENT GENES //Oriental Journal of Medicine and Pharmacology. – 2023. – T. 3. – №. 02. – C. 14-25.
11. Khasanov U. S. et al. BOLALARDA EKSUDATIV OTITNI DAVOLASH USULI //Oriental Journal of Medicine and Pharmacology. – 2022. – T. 2. – №. 1. – C. 64-80.
12. Khasanov U. S. et al. INITIAL STATE OF COCHLEOVESTIBULAR FUNCTION IN PATIENTS WITH HD WITH CVD //The American Journal of Medical Sciences and Pharmaceutical Research. – 2022. – T. 4. – №. 01. – C. 60-73.
13. Khasanov U. S. et al. METHOD FOR THE TREATMENT OF EXUDATIVE OTITIS MEDIA IN CHILDREN //Oriental Journal of Medicine and Pharmacology. – 2022. – T. 2. – №. 01. – C. 64-81.
14. Khasanov U. S. et al. Results of audiometrical indicators of cochlevestibular disorders in patients with arterial hypertension disease //Oriental Journal of Medicine and Pharmacology. – 2023. – T. 3. – №. 02. – C. 26-36.
15. Khasanov U. S. et al. Results of audiometrical indicators of cochlevestibular disorders in patients with arterial hypertension disease //Oriental Journal of Medicine and Pharmacology. – 2023. – T. 3. – №. 02. – C. 26-36.
16. Khasanov U. S. et al. Results of frequency analysis distribution of A1188C RS3212227 polymorphism in the IL 12B gene among patients with chronic rhinosinusitis polyposis //Oriental Journal of Medicine and Pharmacology. – 2022. – T. 2. – №. 01. – C. 104-115.
17. Khasanov U. S. et al. VESTIBULAR ANALYZATOR TEST RESULT INDICATORS OF COCHLEOVESTIBULAR DISORDERS ON THE BACKGROUND OF ARTERIAL HYPERTENSION //Oriental Journal of Medicine and Pharmacology. – 2023. – T. 3. – №. 02. – C. 37-44.
18. Khasanov U. S., Abdullaev U. P., Djuraev J. A. Results of audiological examination in acute sensorineural hearing loss of various genesis //Oriental Journal of Medicine and Pharmacology. – 2022. – T. 2. – №. 01. – C. 24-50.
19. Khasanov U. S., Akhundjanov N. A., Djuraev J. A. DYNAMICS OF HEARING DISORDERS IN PATIENTS WITH ARTERIAL HYPERTENSION UNDER THE INFLUENCE OF HYPOTENSIVE THERAPY //International Journal of Medical Sciences And Clinical Research. – 2022. – T. 2. – №. 10. – C. 16-20